

Plan dydaktyczny z etyki dla klas 4–6 uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

Propozycja tematu lub cyklu lekcji	Liczba godzin	Treści podstawy programowej	Cele ogólne	Kształcone umiejętności Uczeń:	Propozycje metod nauczania	Propozycje środków dydaktycznych	Uwagi
1. Ja i świat wokół mnie							
1.1. Zapraszamy na etykę	1	I.1.d), I.2, I.4, I.7., III.1, VII.3	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie pojęć: etyka, moralność, filozofia, dobro, szczęście – i relacji między tymi pojęciami - formułowanie problemów moralnych - cele kształcenia etycznego - wyjaśnienie słowa dobro w sensie moralnym i pozamoralnym - przykłady dobra moralnego i pozamoralnego 	<ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem - uczestniczy w rozmowie na temat celów edukacji etycznej - ćwiczy samodzielne korzystanie z podręcznika - wyszukuje w tekście określone informacje - podaje przykłady - dokonuje autorefleksji 	<ul style="list-style-type: none"> - mapa pojęć lub graf - burza mózgów - definiowanie pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> - kolorowe kartki i flamastry - magnesy - podręcznik 	
1.2. Mój zwykły dzień	2	II.1., II.2., II.3., II.20, III.1., III.2., III.4, V.8, VII.1	<ul style="list-style-type: none"> - wzajemność, troska, obowiązek, szacunek jako zasady życia społecznego - przykłady postawy szacunku wobec rodziców, nauczycieli, koleżanek i kolegów 	<ul style="list-style-type: none"> - poznaje słowo szacunek i zasadę poszanowania drugiego człowieka ze względu na jego godność - opowiada o własnych odczuciach - tworzy sieć własnych 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowa kierowana - graf 	<ul style="list-style-type: none"> - kolorowe karteczki dla uczniów - podręcznik 	

			<p>oraz innych ludzi – dorosłych i dzieci</p> <ul style="list-style-type: none"> – sieć powiązań (moje relacje z innymi osobami) 	<p>powiązań</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady 			
1.3. Co się dzieje wokół mnie	2	I.1.d), I.10, II.1, II.2, II.3, II.20	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie pojęcia: zasada – zasady stanowiące fundamenty dobrych relacji z innymi: życzliwość, wzajemność, uprzejmość, cierpliwość, wrażliwość, uważność – zdrowe relacje 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przykłady – podaje przykłady zachowań kształtujących dobre relacje z innymi – analizuje wypowiedzi, gesty, miny – tworzy zbiór zasad/regulamin dobrej dyskusji – przedstawia własną wizualizację pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> – praca z tekstem – drama 	<ul style="list-style-type: none"> – arkusze papieru, flamastry – podręcznik – klocki konstrukcyjne 	
1.4. Nie jesteśmy Robinsonami Kruzo	2	I.1.f), II.3, II.4, II.20, VII.1, VII.2	<ul style="list-style-type: none"> – analiza problemu samotności jako problemu moralnego – kształtowanie postawy szacunku i wyrozumiałości wobec osób starszych (seniorów), słabszych, potrzebujących pomocy – wprowadzenie pojęcia: empatia 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje przykład literacki i/lub filmowy – podaje przykłady samotności w otaczającym nas świecie – przywołuje historie z życia własnych dziadków, pradziadków – podaje przykłady kulturalnych zachowań wobec 	<ul style="list-style-type: none"> – praca z tekstem literackim – analiza ilustracji – drama – rozmowa kierowana – pokaz fragmentów filmu – ćwiczenie graficzne 	<ul style="list-style-type: none"> – fragment filmu: „Cast Away: Poza światem” (2000) lub animacji „Robinson Crusoe” (2016) – flamastry – podręcznik 	

				seniorów – zna pojęcie empatia – wie, jak należy zachowywać się wobec osób starszych – interpretuje wiersz – dokonuje autorefleksji – przeprowadza eksperyment myślowy			
1.5. Moje znajomości i przyjaźnie	3	I.1.f), II.20, VII.2, VIII.2	– wprowadzenie pojęć: przyjaźń, koleżeństwo, zaufanie, konsekwencja – budowanie dobrych relacji – jak zdobyć przyjaciela – współczesne i Arystotelesowskie rozumienie przyjaźni	– tworzy mapę pojęć – analizuje postawy bohatera powieści/filmu – pracuje z tekstem filozoficznym – przedstawia własne wyobrażenie przyjaźni	– mapa pojęć – praca z tekstem kultury i tekstem filozoficznym	– fragment animacji: „Kubuś Puchatek”, „Madagaskar” lub „Shrek” – podręcznik – klocki konstrukcyjne	
1.6. Czego Kubuś Puchatek potrzebuje do szczęścia?	3	I.1.f), IV.1, IV.2, IV.3	– świat rzeczy w kontekście wartości materialnych i niematerialnych – kształtowanie postawy szacunku wobec wytworów ludzkiej pracy, dbania o przedmioty będące własnością	– analizuje postawy bohatera powieści/filmu – tworzy mapę zasobów i możliwości – podaje przykłady relacji z rodzeństwem – dokonuje autorefleksji (czym mogę się podzielić,	– rozmowa kierowana – analiza przypadków – praca z tekstem – drama	– przedmioty potrzebne i zbędne (ilustracja, rozsypanka obrazkowa lub pokaz slajdów) – podręcznik	

			<ul style="list-style-type: none"> indywidualną - kształtowanie wrażliwości i uważności wobec osób w trudnej sytuacji materialnej - dzielenie się jako problem moralny - radość dawania - wprowadzenie pojęcia: braterstwo 	co mogą dać innym)			
1.7. Kłamstwo ma krótkie nogi	2	I.1.b), I.1.f), II.7.c), II.19	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie pojęcia: zło moralne i pozamoralne - kłamstwo jako zło moralne - formułowanie sądów moralnych dotyczących kłamstwa z wykorzystaniem pojęć: zaufanie, konsekwencje, godność 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje postawy bohatera powieści/filmu - analizuje przykłady z podręcznika i podaje własne przykłady kłamstw dla uniknięcia kary i wzbudzenia podziwu - rozumie pojęcie: konsekwencja 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowa kierowana - praca w parach lub grupach 	- podręcznik	
2. Jacy jesteśmy							
2.1. Wszyscy jesteśmy „bliźniakami”	3	II.15, III.1, III.2, III.3	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie umiejętności samooceny - poznawanie swoich mocnych i słabszych stron - wprowadzenie 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje przedmioty podobne, rozważa, na czym polega ich odmienność - określa swoje mocne i słabsze strony - analizuje cechy swoje 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowa kierowana - opis przedmiotów z pozoru podobnych, ale w rzeczywistości 	<ul style="list-style-type: none"> - kasztany – tyle sztuk, ilu jest uczniów - podręcznik 	

			<p>pojęcia: osoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzeganie podobieństw i różnic między osobami - dociekanie, na czym polega indywidualność każdej osoby - kształtowanie postawy szacunku dla każdej osoby w związku z jej osobową godnością - wprowadzenie pojęcia bliźni, zasady miłości bliźniego 	<p>i innych osób</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzega własną indywidualność - potrafi okazać szacunek innym - zna pojęcie: bliźni 	<p>różnych</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza SWOT w starszych klasach 		
2.2. Dlaczego się (czasami) wstydzimy?	2	I.1.b), I.1.c), VII.2	<ul style="list-style-type: none"> - nazywanie emocji - poszukiwanie sposobów na radzenie sobie z negatywnymi emocjami 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje sytuacje związane z poczuciem wstydu - rozpoznaje emocje - nazywa emocje - tworzy mapę mentalną 	<ul style="list-style-type: none"> - praca w parach - rozmowa kierowana - praca z tekstem - drama - mapa myśli 	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia z podręcznika - karta pracy - karty do gry w skojarzenia, typu Dixit 	
2.3. „Za szkody wyrządzone przez dzieci odpowiadają rodzice”	2	I.1.d), I.10, IV.2	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie pojęć: własność prywatna i własność publiczna - kształtowanie postawy poszanowania wytworów ludzkiej pracy - wprowadzenie 	<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcia: odpowiedzialności, własności prywatnej i publicznej - postępuje z szacunkiem wobec wytworów ludzkiej pracy - podaje przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowa kierowana - gra terenowa w parach lub grupach albo wycieczka po szkole – szkoła jako własność publiczna 	<ul style="list-style-type: none"> - karty pracy z (zaszyfrowanymi) poleceniami - podręcznik 	

			<p>pojęcia: odpowiedzialność</p> <ul style="list-style-type: none"> - troska o wspólne dobro jako zasada moralna 		<ul style="list-style-type: none"> - analiza przykładów 		
<p>2.4. Magiczne słowa: proszę, przepraszam, dziękuję</p>	3	I.1.a), I.1.c), II.20	<ul style="list-style-type: none"> - opisywanie sytuacji moralnych w kontekście intencji, motywów działania, okoliczności działania, treści (proszenia, przepraszania, wyrażania wdzięczności) i skutku (konsekwencji) - rozpoznawanie oraz nazywanie emocji towarzyszących proszeniu, przepraszaniu, wdzięczności 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje wypowiedzi (intencje, motywy działania, okoliczności działania, treść) - dobiera właściwe zachowania do sytuacji - dobiera właściwe słownictwo i sformułowania do intencji - tworzy wypowiedzi pełniące funkcję prośby, przeprosin, podziękowania 	<ul style="list-style-type: none"> - mapa myśli - analiza przypadków - rozmowa kierowana - ćwiczenia w redagowaniu tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia z podręcznika - kartki i kredki/flamastry 	
<p>2.5. Co inni mówią o mnie, co ja mówię o innych i dlaczego to jest ważne</p>	3	I.1.b), II.12, II.13, II.14	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie pojęcia: przemoc słowna - omówienie zasady niekrzywdzenia - rozważanie problemów moralnych związanych 	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczy różne formy komunikacji i analizuje ich funkcjonalność - analizuje przykłady - rozpoznaje przemoc słowną w wypowiedziach - tworzy zestawienia 	<ul style="list-style-type: none"> - burza mózgów - metaplan - głuchy telefon 	<ul style="list-style-type: none"> - schemat metaplanu - podręcznik 	

			<p>z komunikacją międzyludzką</p> <ul style="list-style-type: none"> - poszukiwanie sposobów na rozwiązywanie konfliktów bez stosowania przemocy - plotka jako przyczyna konfliktów, nieporozumień i fałszywych wyobrażeń 	<ul style="list-style-type: none"> - poznaje pojęcie: stereotyp - podaje przykłady stereotypów - analizuje mechanizm plotki 			
2.6. Ja w świecie przyrody	3	V.1, V.2, V.3, V.4, V.5, V.6, V.7, V.8, VII.1, VII.2, VII.4, VII.5	<ul style="list-style-type: none"> - opisywanie życia ludzi w dawnych czasach i współcześnie pod kątem związku człowieka z przyrodą - docenianie wartości miejsca, w którym żyjemy - przyroda jako dobro wspólne - traktowanie zwierząt jako problem moralny - rozważanie, na czym polega właściwe traktowanie zwierząt i ochrona przyrody - kształtowanie postawy 	<ul style="list-style-type: none"> - poznaje postać św. Franciszka z Asyżu - analizuje, jak ludzie żyli w dawnych czasach - wie, że przyroda jest dobrem wspólnym - podaje przykłady dobrego traktowania zwierząt - formułuje zalecenia dla przyszłych pokoleń - pracuje z tekstem literackim 	<ul style="list-style-type: none"> - wykład nauczyciela o św. Franciszku z Asyżu - analiza zastosowania starych przedmiotów - wspólne pisanie listu do przyszłych pokoleń 	<ul style="list-style-type: none"> - ilustracje Giotta lub fragmenty filmu/animacji o św. Franciszku - stare przedmioty (akcesoria domowe) <ul style="list-style-type: none"> - pokaz lub prezentacja multimedialna - kapsuła czasu - podręcznik 	

			<p>odpowiedzialności człowieka za środowisko przyrodnicze i warunki życia dla przyszłych pokoleń</p>				
2.7. Szkoła i oceny	3	I.6, III.3, VII.4	<ul style="list-style-type: none"> - mądrość jako wartość autoteliczna - ocena szkolna jako wartość instrumentalna - wskazanie różnicy pomiędzy oceną szkolną a oceną moralną człowieka - wykorzystanie informacji zwrotnej jako motywacji do rozwoju i eliminowania wad 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje obraz szkoły dawnej, współczesnej i szkoły przyszłości - docieka, co jest istotą edukacji, jaka jest funkcja oceny - posługuje się pojęciem wartości - analizuje przykłady - wie, co to jest informacja zwrotna i rozumie jej funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> - analiza przypadków - rozmowa kierowana - ćwiczenie praktyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia z podręcznika - karta pracy 	
2.8. Jak żyć, gdy strach ma wielkie oczy	2	I.1.b), I.1.c), I.12, VII.1, VII.5, VIII.3	<ul style="list-style-type: none"> - rozważanie na temat poczucia szczęścia (hedonizm, Epikur) - emocje towarzyszące człowiekowi w sytuacjach będących źródłem szczęścia i przykrości - rozważanie, które normy moralne w uniwersalny sposób pomagają 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnicę pomiędzy szczęściem a przyjemnością - analizuje przykłady - nazywa emocje - prowadzi dociekania na temat norm moralnych pomocnych w budowaniu właściwych relacji 	<ul style="list-style-type: none"> - analiza przypadków (dobre i złe emocje) - rozmowa kierowana - dociekania - kiedyś myślałem – teraz myślę 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentacja zdjęć lub pokaz slajdów - karty do gry w skojarzenia, typu Dixit - podręcznik 	

			budować właściwe relacje z innymi				
3. Uczę się siebie i innych							
3.1. Nasze wspólne dobro	3	I.1.d), I.9, II.1, II.6.a), II.20, IV.1, IV.2, V.1, V.3, V.4, V.5, V.6	<ul style="list-style-type: none"> - różnorodność kryteriów wartościowania przedmiotów - kształtowanie postawy szacunku do rzeczy jako wyrazu szacunku do osób, które je wytwarzają lub na nie pracują - troska o wspólne dobro w rodzinie, w społeczeństwie, w świecie przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia wartość przedmiotów - omawia przykłady - analizuje teksty - rozwija swoją kreatywność - wypowiada się z szacunkiem o pracy innych osób - korzysta z informacji, selekcjonuje informacje - dostrzega etyczny wymiar ekologii 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowa kierowana - ćwiczenia praktyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - zbiór przedmiotów posiadających wartość - ćwiczenia z podręcznika 	
3.2. Dlaczego patrzymy w lustro?	3	I.1.a), I.1.b), I.1.c), II.2, II.3, II.9, II.18, II.20	<ul style="list-style-type: none"> - doskonalenie umiejętności poznawczych - związek pomiędzy własnymi emocjami a postrzeganiem samego siebie - wprowadzenie pojęcia: wielokulturowość - wskazanie różnic kulturowych w wybranych przykładach - uświadomienie, że 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje postaci – fakty, zachowania, emocje, możliwości - dostrzega powierzchowność dokonywanych ocen - opisuje siebie - oddziela fakty od opinii, uczuć i emocji - zna pojęcie: wielokulturowość - wskazuje podobieństwa i różnice - wypowiada się 	<ul style="list-style-type: none"> - metoda kapeluszy myślowych de Bono - praca z tekstem filozoficznym - interpretacja tekstu literackiego - tworzenie plakatu - projekt (w starszych klasach) 	<ul style="list-style-type: none"> - podręcznik lub karty z poleceniami do pracy metodą de Bono - zdjęcia lub pokaz slajdów dotyczący zjawiska wielokulturowości - materiały do plakatu na Dzień Kolorowej Skarpetki 	

			<p>ludzie w obrębie jednego społeczeństwa mogą różnić się zarówno kulturą, zbiorem przekonań, jak i systemem wartości</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie postawy szacunku wobec osób o odmiennej kulturze 	<p>z szacunkiem o osobach prezentujących odmienną kulturę</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady omawianych zjawisk - planuje akcję społeczną 			
3.3. Zasada „postaw się na moim miejscu”	3	I.1.b), I.1.c), I.1.d), I.8, II.12, II.13, II.14, II.18, II.20, III.13, VII.1, VII.2	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie pojęć: solidarność, współczucie, tolerancja, empatia - kształtowanie postawy wrażliwości, uważności, empatii - doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów bez odwoływania się do przemocy - wprowadzenie pojęcia: cyberprzemoc - omówienie sposobów reagowania na cyberprzemoc i możliwości uzyskania pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje postępowanie postaci literackich i filmowych - zna pojęcie: tolerancja i posługuje się nim - podaje przykłady z życia - analizuje przykłady hejtu - rozpoznaje mowę nienawiści - wie, gdzie znaleźć pomoc dla ofiar przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> - analiza przypadków - mapa pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> - podręcznik - plakaty lub pokaz stron internetowych instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy 	

			w trudnej sytuacji				
3.4. Czy muszę mieć wszystko i natychmiast?	2	I.1.b), I.4, I.9, II.6.a), II.6.b)	<ul style="list-style-type: none"> - rodzina jako dobro wspólne - kryteria potrzeb i wartościowania - wprowadzenie pojęcia: akceptacja - dawanie i branie 	<ul style="list-style-type: none"> - dokonuje samooceny - stopniuje potrzeby - zna wartość rodziny - potrafi dokonać selekcji potrzeb 	- mapa pojęć	<ul style="list-style-type: none"> - karta pracy - poker kryterialny (w starszych klasach) - podręcznik 	
3.5. Moja klasa – ile tu zależy ode mnie	3	II.7.a), II.7.b), II.20, IV.2	<ul style="list-style-type: none"> - klasa, środowisko szkolne jako dobro wspólne - kształtowanie postawy odpowiedzialności za dobra materialne i relacje międzyludzkie w otoczeniu szkolnym - uświadamianie możliwości zmiany różnych aspektów funkcjonowania ucznia w szkole - integracja jako jeden z czynników wpływających na atmosferę uczenia się i efektywne współdziałanie 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi opisać sytuację w swojej klasie - przedstawia propozycje budowania atmosfery sprzyjającej uczeniu się - aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach - współpracuje z innymi osobami, tworząc regulamin 	- ćwiczenia integracyjne (przełamywanie lodów, budowanie współpracy w grupie)	<ul style="list-style-type: none"> - piłki, kartki papieru - arkusze papieru i flamastry - ćwiczenia z podręcznika 	
3.6. Dlaczego słowa są ważne?	3	I.4, I.7, I.8, I.9, I.10, I.12,	- utrwalenie pojęcia: przemoc	- wskazuje negatywne skutki przemocy	- praca z tekstem - drama	- podręcznik - kartki papieru,	

		II.12, II.13, II.14	<ul style="list-style-type: none"> - rodzaje przemocy - katalog zasad kulturalnej komunikacji - mówienie o uczuciach jako sposób radzenia sobie z przemocą słowną - uniwersalny charakter zasady niekrzywdzenia 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi zaklasyfikować rodzaje przemocy - posługuje się pojęciem: cyberprzemoc - tworzy listę słów i zachowań niechcianych - tworzy listę zachowań pożądanых - analizuje przykład literacki - ćwiczy rozwiązywanie konfliktów zgodne z zasadą niekrzywdzenia 	<ul style="list-style-type: none"> - praca w grupach 	flamastry	
3.7. Pomagam, bo mogę pomóc. O superbohaterach i wolontariuszach. O altruistach i egoistach	4	I.1.f), II.4, II.18, II.20, III.10, VII.2	<ul style="list-style-type: none"> - zasada solidarności i przykłady działań solidarnych - wprowadzenie pojęć: altruizm, egoizm, wolontariat - idea udzielania pomocy osobom potrzebującym - moralny wymiar wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje postępowanie postaci superbohaterów - docenia wysiłki osób pomagających innym - zna pojęcie: wolontariat - zna możliwości prowadzenia wolontariatu - dzieli się swoją wiedzą o pomaganiu - potrafi podać 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowa kierowana - praca z tekstem kultury - plakat/projekt karty superbohatera 	<ul style="list-style-type: none"> - fragment filmu lub komiksu o superbohaterach - karta pracy - podręcznik - arkusz papieru, kredki, flamastry 	

				<p>przykłady altruizmu i egoizmu</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia własne wyobrażenie superbohatera 			
<p>3.8. Po co są zasady ruchu drogowego i co mają wspólnego z moralnością? Prawa człowieka</p>	3	I.10, I.11, I.12, I.13, II.10, II.11	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie pojęć: norma moralna, prawa człowieka - rola zasad i norm w życiu człowieka - uniwersalność i geneza norm moralnych - prawo do życia – życie jako wartość fundamentalna 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje postępowanie postaci literackich i filmowych - dostrzega związek pomiędzy zasadami, normami regulującymi różne aspekty życia i moralnością - tworzy regulamin klasy - zna genezę praw człowieka - potrafi przedstawić swoimi słowami najważniejsze prawa człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> - praca z tekstem - dyskusja - gra drużynowa - kiedyś myślałem – teraz myślę 	<ul style="list-style-type: none"> - kartki z prawami człowieka jako hasła do kalamburów - podręcznik 	
<p>3.9. Sport i rywalizacja jako ćwiczenie charakteru</p>	3	II.17, III.2, III.3, III.5, III.7	<ul style="list-style-type: none"> - zasada <i>fair play</i> - rozpoznawanie swoich mocnych i słabych stron - praca nad doskonaleniem charakteru - budowanie poczucia własnej wartości jako 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje swoje mocne i słabe strony - dostrzega potrzebę dbania o własne zdrowie - tworzy poradnik zdrowego trybu życia - przedstawia przykłady (literackie, 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie poradnika z odgrywaniem ról - dyskusja - interpretacja tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> - kartki z cytatami motywacyjnymi lub pokaz slajdów - podręcznik 	

			<p>podstawy odporności na niepowodzenia i trudne sytuacje życiowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - troska o własne zdrowie jako powinność moralna - porażka jako nieodłączny element życia i wyzwanie do samodoskonalenia 	<p>filmowe, autentyczne) porażek</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozważa, jak przetrwać porażkę w sukces - interpretuje cytaty motywacyjne - zna pojęcie: <i>fair play</i> 			
3.10. Czas goni nas	3	I.1.a), I.3, III.5, III.7, VII.2, VII.3	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie - pośpiech, nadmierne tempo życia – negatywne zjawiska współczesności i ich konsekwencje - problem właściwego gospodarowania czasem 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia fakty od powinności i wartości - analizuje teksty kultury w kontekście problemów moralnych - tworzy katalog złodziei czasu - dokonuje autorefleksji - poszukuje rozwiązań - tworzy własne wyobrażenie współczesnego tempa życia 	<ul style="list-style-type: none"> - dywanik pomysłów - interpretacja rzeźby, grafiki 	<ul style="list-style-type: none"> - podręcznik - karteczki samoprzylepne - klocki konstrukcyjne 	
3.11. Co się dzieje w internecie? Ja w sieci	3	I.8, II.4, IV.5, IV.6, VII.3, VII.4, VII.5	<ul style="list-style-type: none"> - utrwalenie pojęcia: cyberprzemoc - internet jako czynnik ograniczający świadomość i dobrowolność 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady właściwego i niewłaściwego wykorzystania technologii informacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - analiza przykładów - rozmowa kierowana - mapa pojęć - gra sytuacyjna 	<ul style="list-style-type: none"> - podręcznik - arkusze papieru (tort mojego wolnego czasu) - karty do gry w skojarzenia, typu 	

			<p>ludzkich działań</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie pojęcia: wykluczenie cyfrowe; uwrażliwienie na potrzeby osób starszych - konsekwencje niewłaściwego wykorzystania technologii informacyjnych - wpływ nadmiernego korzystania z technologii informacyjnych na relacje międzyludzkie i życie rodzinne - plagiat – dyskusja nad moralnym aspektem kradzieży własności intelektualnych - formułowanie problemów moralnych związanych z publikowaniem własnego i cudzego wizerunku w internecie 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmawia o konsekwencjach niewłaściwego wykorzystania technologii informacyjnych - wypowiada się na temat uczuć i emocji ofiary cyberprzemocy - zna pojęcie: plagiat - wymienia problemy moralne wynikające z publikowania własnego i cudzego wizerunku w internecie 	<ul style="list-style-type: none"> - analiza przykładów - drama 	Dixit	
--	--	--	---	---	---	-------	--

4.1. Wiem, że nic nie wiem, czyli podyskutuj z Sokratesem	3	I.3, VII.5, VIII.1, VIII.5	<ul style="list-style-type: none"> - Sokrates – ojciec etyki - Sokratejska koncepcja dobra - dyskusja jako sposób dochodzenia do prawdy - kształtowanie umiejętności dyskusyjnego - wprowadzenie pojęć: cnota, sumienie - cnoty Sokratejskie i cnoty kardynalne (męstwo, roztropność, sprawiedliwość, umiarkowanie) - doskonalenie umiejętności odróżniania faktów od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe fakty dotyczące Sokratesa - dostrzega związek pomiędzy formułowaniem pytań a mądrością - wie, na czym polega dyskusja - zna cnoty kardynalne - tworzy mapę pojęć wokół cnót kardynalnych - oddziela informacje od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiadanie nauczyciela - interpretacja tekstu literackiego - drama/żywy obraz – wizerunek Sokratesa 	<ul style="list-style-type: none"> - podręcznik - rekwizyty do żywego obrazu 	
4.2. Stoicki ideał mędrca	3	III.5, III.7, III.8, VIII.4	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawienie stoickiego ideału mędrca w oparciu o postać Marka Aureliusza - idea życia zgodnego z naturą - pojęcia: stoicki spokój, równowaga wewnętrzna 	<ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe fakty dotyczące Marka Aureliusza - zna i wykorzystuje w opisie postaw omawianych postaci pojęcia: stoicki spokój, równowaga - wyraża stanowisko i uzasadnia je 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiadanie nauczyciela - interpretacja tekstu literackiego - przekład intersemiotyczny - stoliki eksperckie 	<ul style="list-style-type: none"> - podręcznik - klocki konstrukcyjne 	

				<ul style="list-style-type: none"> - tworzy pomnik stoika z klocków - uczy innych zdrowego trybu życia zgodnie z naturą 			
4.3. Czy da się oddychać spalinami? Ja i środowisko	3	II.8.e), II.18, II.20, V.1, V.3, V.5, V.6	<ul style="list-style-type: none"> - utrwalenie zasady solidarności w kontekście ochrony przyrody jako wspólnego dobra i odpowiedzialności za przyszłe pokolenia - wyjaśnienie, co to jest społeczeństwo obywatelskie - przykłady postaw obywatelskich - poszukiwanie możliwości prowadzenia działań proekologicznych w swoim środowisku 	<ul style="list-style-type: none"> - zna przykłady aktywizmu ekologicznego - dostrzega skutki zmian klimatycznych - wskazuje możliwości realizacji postawy ekologicznej - interpretuje teksty kultury - podaje przykłady postaw obywatelskich w ochronie przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretacja tekstu literackiego i fotografii - rozmowa kierowana - praca w grupach - burza mózgów 	<ul style="list-style-type: none"> - podręcznik - arkusze papieru, flamastry - kolorowe karteczki 	
4.4. Etyka w życiu codziennym. Podsumowanie	2	VII.1, VII.3, VII.4	<ul style="list-style-type: none"> - synteza wiadomości - utrwalenie opanowanych pojęć - autorefleksja na temat własnego udziału w lekcjach etyki w danym roku szkolnym - ewaluacja 	<ul style="list-style-type: none"> - dokonuje samooceny - porządkuje wiadomości - posługuje się pojęciami etycznymi - wybiera zagadnienia do dyskusji - dyskutuje 	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowa kierowana - dyskusja 	<ul style="list-style-type: none"> - karta ewaluacyjna 	
Razem w klasach	80	Pozostałe godziny można przeznaczyć między innymi na:					

4-6:	<ul style="list-style-type: none">- pogłębienie zagadnień- oglądanie filmów o tematyce etycznej- pracę z tekstami kultury wysokiej i popularnej, na przykład omówienie lektury dodatkowej, analizę tekstów piosenek, plakatów, fotografii, obrazów, memów- działania twórcze, na przykład pracę z generatorami memów, rysowanie ilustracji, gry planszowe, klocki, działania dramowe- planowanie akcji społecznej (szkolnej, lokalnej)- działania w ramach wolontariatu
-------------	--

Zastrzeżonych nazw produktów użyto wyłącznie w celu identyfikacji.

Opracowała: Katarzyna Myrcik